DIALOG

Čtvrtletník dětí a mládeže
TALENT drama studia

Aktuality
Od Eriky
Rozhovor
Texty z hodin
Zaměřeno na skupinu
Zážitek z lekcí TDS

Úvahy
Povídky
Poezie
Divadelní tip

leden 2024

ÚVODNÍK

Milí čtenáři,

Právě držíte v rukou první číslo časopisu Dialog. Dialog je společným dílem mladých lidí, které spojuje několik věcí. Všichni jsme členy TALENT drama studia, rádi (si) hrajeme, píšeme, tvoříme. A rádi bychom se o svou tvorbu podělili i s vámi. V časopise si můžete přečíst texty, které vznikaly přímo během lekcí TDS, ale především naši volnou tvorbu, ony písemně zaznamenané myšlenky, které nás napadají při cestě do školy, v kavárně, nebo nám nedají spát uprostřed noci… Proto nám dovolte vést dialog s našimi nápady, s prázdnými stránkami papíru, i s vámi čtenáři.

Hana Sršňová (23 let)

AKTUALITY

DRAMA Happening

Série čtyřhodinových dílen v průběhu roku. Každá dílna je zaměřena na určitý impulz, který rozvádíme asociativně s dětmi a mládeží do hloubky. Impulz je základem nejen v tvorbě, dramatice a herectví, ale s impulzy se setkáváme každý den, každou chvíli ve svém životě. Buď je nevnímáme, nevidíme, někdy se jich bojíme, zahodíme je, nebo, taky, je dál rozvineme. My se snažíme v dílnách je uvidět, podchytit a jít dál. Rozvíjet je, hrát si s nimi, zkoušet, experimentovat, co z těchto leckdy malých impulzů může vzniknout. To je velké a nikdy nekončící dobrodružství. Herectví a umění je o vidění. Vidět, dívat se, nebát se, být zvědavý. Kam nás může posunout i nejmenší impulz, co nového nám může přinést do tvorby a života. Tak vznikají věci nové, které posouvají člověka, společnost a svět vůbec. A o to nám jde. Zcitlivět člověka pro vidění a vnímání a poté se vydat na cestu dobrodružství v objevování sami sebe a světa kolem.

Blížící se akce:

13. 1. 19:00 Kremrole + Gestalt traktoristy
2 autorská představení mladé generace TALENT drama studia, s přestávkou.
Místo: Klubovna Vzlet

14.1. 15:00-19:00 DRAMA Happening
Autorské psaní jako odpověď na impulz
Herecko-divadelní dílna
Místo: Divadlo Mana

27.1. 15:00-19:00 DRAMA Happening
Imaginace jako impulz pro kreativitu
Herecko-divadelní dílna
Místo: Divadlo Mana

18.2. 15:00-19:00 DRAMA Happening
Zvukové, vizuální a hmatové vjemy jako impulz pro kreativitu
Herecko-divadelní dílna
Místo: Divadlo Mana

24.2. 19:30 Gestalt traktoristy
Autorské představení mladé generace TALENT drama studia.
Místo: Klubovna Vzlet

17.3. 15:00-19:00 DRAMA Happenning
Ticho jako prostor pro zpětnou vazbu
Herecko-divadelní dílna
Místo: Divadlo Mana

24.3. 19:30 Kremrole
Autorské představení mladé generace TALENT drama studia.
Místo: Klubovna Vzlet

OD ERIKY

Téma pro autorskou tvorbu NEVÍM

Když jsem hledala letošní téma pro naší autorskou tvorbu ve skupinách, napsala jsem si na svoji domácí tabuli asi 70 témat. Všechny se mi líbily, a nevěděla jsem, pro co se rozhodnout. Až pak, úplnou náhodou, jsem se dostala k tématu Nevím. Z jednoho příspěvku na Facebooku, který mluvil o Januszi Korczakovi, polském doktorovi a vychovateli, který se rozhodl dobrovolně s dětmi ze sirotčince, kde pracoval, jít na smrt, do plynové komory v Treblince. Zaujal mě. Co to bylo za člověka, co ho k tomu vedlo, k tak neuvěřitelné štědré oběti? Začala jsem se pídit. Půjčila jsem si knihy o něm a knihy, které napsal, a začetla se. Jako první mě oslovil jeho celoživotní postoj: Nevím. V knihách, které napsal, se smál sám sobě. Že sice píše o výchově dítěte, ale vlastně neví. Že vše je pouze jeho zkušenost. A toto zásadní slovo, téma, mě zaujalo. Nevím proti současné jistotě vím. Nevím otevírá totiž velký prostor pro člověka, kde se začne něco dít… A co dál? To nevím.

Kam kráčíš TDS?

Přejeme si, kromě kvalitní pedagogiky, vytvořit platformu pro kreativní projekty našich dětí, mladých lidí i absolventů, otevřít jim možnost realizace svých nápadů a kreativity jak v rámci vzdělávání, tak i v rámci divadla, kultury a tvorby vůbec.

Inspirativní myšlenka/ Janusz Korczak

“Když objevím v dítěti jiskru nesmrtelného plamene, který byl ukraden bohům, když objevím v jeho myšlení záblesk toho, že se jen tak snadno nepodřídí, když vidím důstojnost jeho hněvu, příval nadšení, smutek podzimu, sladkost obětování se, bázlivost jeho důstojnosti, to jak hledá svůj původ a svůj cíl, a když vidím, jak to jeho hledání je plné radosti, důvěry, ale také, že zároveň provokuje a zkouší, ale také naslouchá svému svědomí, tehdy se před ním pokorně skláním, přiklekám - protože nejsem dost dobrý, jsem slabý a zbabělý. Ve vašem svobodně se vznášejícím letu vám jen překážím. Jsem vám jako ta pavučina, která se vám jen motá kolem vašich barevných křídel, jako bych měl nůžky, kterých jedinou povinností je ustřihovat bujné výhonky. Zatarasil jsem vám cestu nebo na místě bezradně přešlapuji, breptám, obtěžuji, zamlčuji, pokrytecky přesvědčuji - nevýrazný a směšný.”
Janusz Korczak: Jak milovat dítě

Janusz Korczak, polský doktor, vychovatel, pedagog, spisovatel a ředitel židovského sirotčince, který za holocaustu skončil se svými dětmi ve vyhlazovacím táboře Treblinka.

.

Erika Merjavá

ROZHOVOR

Matěj s námi začínal jako dítě, nyní je hercem naší skupiny mládeže Spektákl, hraje, tvoří a před rokem se stal členem spolku TALENT drama studiio. Zabývá se tvorbou nových webových stránek Talentu, zkoncipoval projekt DRAMA happening, stará se o propagaci a má spoustu nápadů.

Člověk je stvoření tvořivé

Rozhovor s naším 17letým studentem, hercem a spolupracovníkem Matějem Trnkou.

Mohl bys popsat svůj příběh v Talentu?

Do Talentu jsem začal chodit v devíti letech po dvouleté zkušenosti s jinými dramaťáky. Tam jsem zjistil, že mě divadlo baví, ale nebavilo mě, jak to dělali. Mamka pak začala hledat a našla v ABC nějakou dětskou skupinu a Talent. Rozhodl jsem se pro Talent, byl blíž mému bydlišti. Ze začátku jsem to vnímal jen jako kroužek, zábavu. Ale po letech jsem se dostal do fáze, že bych to dělal rád i pro jiné, cítím v tom smysl. Tak jsem se začal podílet i na tvorbě Talentu jako studia.

Pamatuješ na své kritické momenty?

První byl asi představení LOVE VOLE!, kdy jsme někdy na jaře měli spoustu materiálů, ale absolutně mi nedávaly smysl v celku. Všechno bylo příliš filozofické. V té době jsem ve věcech nehledal takovou hloubku, jako teď. Bylo pro mě těžké se v představení orientovat. Říkal jsme si, že na představení nemůžu nikoho pozvat, protože mu sám nerozumím. Až na poslední chvíli mi došlo, proč to celé děláme. Když jsme začali diskutovat nad významem. Jediné, co mě tehdy drželo, abych vytrval a věřil procesu, byli Ema a Jirka, kterým jsem důvěřoval, že vědí, co dělají. A že vše nakonec dopadne dobře.

Dotkl jsi se smyslu. Aby věci, které děláš, měly smysl.

Vždycky jsem si myslel, že potřebuju vytvořit něco s přesahem do budoucna. Neřešil jsem přítomnost. Ale časem mi došlo, že má pro mě mnohem větší hodnotu dělat věci v současnosti, žít v přítomném okamžiku. To se váže k představení LOVE VOLE! Nepotřebuji výsledek, jde mi o proces. Třeba u hry. Hra má smysl, ačkoli nemá výsledek, a vše co má výsledek, nemusí mít vždy smysl.

Nať ukl jsi slovo důvěra. Co pro tebe znamená?

V jednom případě důvěra v člověka, který je vedle mě, spolupracuje se mnou na nějakém projektu. To je příklad divadla, soudržnosti a týmu. Když netvořím sám, ale musím věřit i druhému člověku. Nemyslím si, že je něco úplně neobvyklého, že by jeden ze skupiny začal plavat. Ale od toho je skupina, aby spolupracovala. Aby se postupně zatáhli zpátky všichni, i když někdo přestává vidět smysl. Myslím, že jsem nebyl jediný, komu se to stalo. Ve druhém případě je to důvěra v sebe.

Dotýkáš se chyby. Jak ustát chybu?

Na stránkách Talentu mám jednu referenci. Píšu v ní, že chybovat není chybné. Dá se to zobecnit. Rád něco nevím, v tu chvíli nejsem zamrzlý na jednom bodě. Když něco vím definitivně, nebaví mě to, pro mě je to konec. Až jednou dospějeme jako společnost do bodu, kdy všichni budou všechno vědět a nikdo nebude chybovat, vrátíme se do doby kamenné. Protože to dělá robot. Robot nechybuje. Robot nemá možnost chybovat, ne člověk. Člověk je od toho, aby chyboval. A umět ustát chybu? Problém českého školského systému je, že nikdo neučí děti ustát chybu. Ale najít na dítěti chybu, říct mu to a tím to končí. Ne s chybou pracovat, jak to děláme v Talentu.

Chyba je dle mého spojená s důstojností dítěte, člověka. Co pro tebe znamená důstojnost, přijetí a chyba?

Proč nás náš vzdělávací systém neučí vystát sami sebe, chybu, jak s ní dál pracovat? Systém v nás vybuduje pouze strach z chyby. Pak už nebudeme dělat vůbec nic, když si nebudeme jisti. Každý máme svůj názor, ano, ale respektovat jiný názor. To je důstojnost. Důstojnost dítěte znamená přijmout jeho pohled, nebo aspoň se nad ním zamyslet, zda nemůže být třeba také správný.

Pamatuješ si na svou první roli u nás?

Byla to role čaroděje. Měl jsem vysokou čepici. Měli jsme trůny v pravém zadním rohu jeviště a seděli jsme na nich. Já jsem byl černokněžník. Chvíli před představením nám vypadla kvůli nemoci královna. Ty jsi nám řekla: “Je nemocná, musíte to odehrát bez ní.”

To je kouzlo improvizace. Jaký jsi měl pocit, když jsem řekla: Chcete hrát, tak si poraďte.

V tu dobu mi to bylo jedno. Byl jsem hravé dítě, pak mě srazila základka, a pak až zase Talent ve mně probudil tvořivost. Vím, že jedno období jsem byl hrozně uzavřený a nechtěl jsem tvořit. Ale když jsem byl malý a hrál jsem čaroděje, tak jsem to neřešil, chtěl jsem si zahrát, tak jsem se do toho vrhl. V současné době bych vzal krizi jako zkoušku, bez hysterie, strachu z katastrofy. V celém životě se snažím vnímat věci pozitivně.

Dokonce někdy vyhledávám náročné situace, abych si dokázal, že je zvládnu.

Jak jsi pociťoval rozdíl v přechodu od mladších skupin, které jsem vedla jen já a poté do starších skupin mládeže, které vedeme společně s Jirkou?

Rozdíl v přechodu byl obrovský. Moje herecké zkušenosti a první začátky tvorby začínaly u tebe. Pořádně se tvorba rozvinula až s Jirkou. Jakmile začneme pracovat s Jirkou, herectví už začíná být jedno.

Na poslední hodině s vaší skupinou jsem si uvědomila určitou poťouchlost. Že můžeme dělat cokoliv, že si společně hrajeme, smějeme se sami ze sebe. Jsme zvědaví bez strachu z trapnosti, nebereme se příliš vážně. Vnímám to jako zázrak.

Moje profesorka výtvarné výchovy má syna ve školce. Tam mu řekli, že to, co nakreslil, je ošklivé. Pak přestal chtít tvořit. Dětská tvorba je nezastavitelnost, upřímnost. Kdo může říct, že je ošklivá? Jako když malý princ vidí beránka v krabici. Kouzlo hravosti dítěte. To, co děláme v divadle, může vypadat pro někoho zvenčí, že jsme cvoci. Ale pro nás má naše práce hodnotu. I když nemá výstup, má hodnotu v procesu. Hravost nemá hodnotu ve výsledku, ale v procesu, že si hrajeme. Uvolněnost, přestat se pořád kontrolovat.

Jednou jsi řekl, že to, co děláme v Talentu je jako pandořina skříňka. Když ji otevřeš, nejdřív vyjdou všechny těžké a nehezké věci a úplně na dně se nachází poklad.

Kdyby někdo přišel do půlky naší hodiny, tak by se ptal, co děláme za blbiny. Taky si to někdy říkám, nechápu to. Ale musím jen své zmatení přečkat a pak se objeví celý smysl naší práce.

Studuješ IT, zároveň děláš divadlo. Jak to spolu funguje?

Nefunguje. Ale to mě nejvíc baví. Rozpor mezi tím, kdy jsem ve škole v kolektivu ajťáků a mám chuť cítit se jako ajťák, a pak moment, kdy se cítím jako umělec. Když jsem ajťák, nejsem umělec a když jsem umělec, nejsem ajťák. Mám to rozdělené.

Ovlivnilo tě divadlo v IT a ovlivnilo tě IT v divadle?

Moje práce je mediální design a grafika, to je už do určité míry umění. A určitě se to vzájemně ovlivňuje. Myslím si, že divadlo by měl studovat každý. Chybí mi v současném školském systému společenská výchova, schopnost mluvit před lidmi, číst. Jsem vděčný, že jsi mě naučila číst, protože když poslouchám některé svoje spolužáky, kteří neumí přečíst jednoduchou větu, je to smutné. A nemohou za to. Člověk je stvoření tvořivé. Má od přírody dáno něco vytvořit. Bohužel v současné době mnoho vzdělávacích institucí i zaměstnání demoluje v člověku jakoukoliv tvořivost. Ačkoliv jsou pro mě IT a divadlo oddělené záležitosti, uvědomuji si, že obě propojuje tvořivost.

Jak vnímáš projekty, které zkoušíš v Talentu realizovat?

V Talentu vidím potenciál a má kapacitu. Obsahovou, myšlenkovou, svojí pedagogikou, přístupem, hloubkou. Chci to rozšířit. Vidím velký zájem i potřebu.

Myslíš tím konkrétně pedagogiku?

Otevírání autentičnosti osobnosti, kterou děláš ty a otevírání tvořivosti, který zažíváme s Jirkou. V ideálním případě by si měl každý projít kombinací obojího. Člověk, který není autentický, je problém. Znám spoustu lidí ve svém okolí, které mám pocit, že znám, a pak v jediném momentu jsem zjistil, jací doopravdy jsou. Většinou ty momenty byly způsobeny návaly stresu, hysterickou atakou, úzkostí, kdy už neudrželi masku. Když jsou lidi otevření, dokážou víc zvládat svoje problémy. Dusit v sobě něco je vytváření dalšího problému. Divadlo pomáhá být otevřený, umět komunikovat s lidmi, dát najevo emoce. To, že s nimi pracujeme, může vést k tomu, že se je naučíme dávat najevo způsobem, který je společensky přijatelný.

Co ti dává spolupráce na některých projektech Talentu?

Je to o sbírání nových zkušeností a také miluji práci s dětmi. Hra, hravost, radost. Když jsem viděl jejich jiskřičky v očích, když jsem tě suploval, jak jsi byla v červnu při finiši nemocná. Byla to pro mě radost být s nimi, zkoušet si hrát. Pořád cítím, že potřebuji kontakt, komunikaci, dělat něco pro lidi. Vnímám, že mám možnost rozvíjet něco pro děti, jiné lidi. To mi dává smysl. Taky trávit smysluplně svůj volný čas místo koukání se po večerech na filmy nebo prokrastinovat.

Kdybys chytil zlatou rybku a mohla ti splnit tři přání, jaká by to byla?

První by bylo mít oázu klidu, být sám se spoustou kytek kolem. Druhé, aby se lidi naučili spolu komunikovat, být otevření, říkat věci tak, jak jsou. A třetí je, aby dospělí začali brát vážně děti.

Děkuji za rozhovor,

Erika Merjavá

Matěj Trnka (17 let)
Student grafické tvorby, IT podpora, produkce a junior lektor v TALENT drama studiu.

TEXTY Z HODIN

Co nevidím?

Sedím na zábradlí. Chvíli se otáčím a přesedám si, abych seděl pohodlně a mohl si užít to, co vidím. Příběh každé jedné věci, která se tu ukrývá.
Svítí jen některé lampy, některé jsou zhaslé. Ta nade mnou svítí. A svítí tak krásně. Klepou se mi ruce, protože mi je zima. Ta lampa mi ale dodává teplo. To příjemné světlo, teplé a žluté, mě hřeje. Ne na kůži, ne na ruce, ale na srdci.
V kostele je zhasnuto. Chtěl bych, aby bylo rozsvíceno, aby tam někdo byl. Aby se za mě někdo modlil. Nemodlí. Modlím se. Odkládám sešit a propisku a modlím se. Modlitební knížku jsem nechal v batohu. Modlím se tak, jak umím, co si pamatuji.
Ovanul mě nápor větru. Trochu jsem se zakymácel. Doufám, že nespadnu. Jdu do závětří. Sednul jsem si o kousek dál, na trávu pod strom. Skoro nevidím na to, co píšu. Ale k čemu to vidět, když to vím. Píšu to, co vidím. Píšu to, co nevidím. Píšu to, co bych viděl 100 let zpátky.
Přišel sem někdo. Má psa, asi huskyho. Vyrušil mě, ztrácím myšlenku. Nevím, co jsem chtěl napsat. Kontroluji čas. 17:16. Čekám minutu. 34 vteřin, 35. Nestíhám psát, už 52. 17:17. Přeju si přání.
Stále nemám myšlenku. Jdu se projít, jdu hledat myšlenku. Jdu ke kostelu. Vyndávám ze sešitu papíry, bojím se, že mi vypadnou.
Mám rád psy, je tu další. Byli tady i před 100 lety? Už mám myšlenku. Nejdu ke kostelu. Na schodech nefouká vítr, sedám si na schody.

Už nekreslím. Přišel za mnou husky a rozhodil mě. Olízl mi obličej. Roztomilé.
Už nemám moc času. Modlím se. Jediné, co si udrželo myšlenku v mé hlavě, je kostel. Jdu zpátky. Přišli lidi. Je mi zima.

Matěj Trnka (text Matěje v 16 letech)

Pojízdné Kolo

Koukám se jen tak kolem a přemýšlím, kdo ke mně opět přijde. Čekám tu totiž už celé hodiny a pořád nic. Občas přemýšlím nad tím, proč tu vlastně pořád čekám. Vždyť když si mě někdo vezme, tak mě stejně po nějaké době nechá někde jinde. Někdy to je patnáct minut, někdy hodina, někdy dokonce i celý den. Ale já stejně člověku sloužím s tím stejným pocitem osamělosti, protože vím, že až mu posloužím, tak mě nechá někde opřené na rohu. A hele! Jde sem pán, dívá se na mě a vytahuje si něco z kapsy! Aha, tak nic, pán si z kapsy vytahuje klíče, nechce mě. Tak strasně bych chtělo, aby mě někdo měl napořád, abych bylo něčí opravdové kolo a ne jenom sdílené. Přišel sem nějaký mladík! Nemůžu se dočkat! Ale ne, vybral si kolo vedle mě. Prohlíží si ho s mobilem v ruce a dokonce mi přišlo, že se i jemně pousmál. Nic bych si z toho dělat nemělo, vždyť přijde někdo jiný… Ale ono to nejde. Nejde se nedívat na to, jak si mladík na to druhé kolo nasedá, odjíždí s ním a pomalu v dálce mizí. Proč si nevybral mě? Dělám snad něco špatně?

Mari Bidlasová (14 let)

ZAMĚŘENO NA SKUPINU

Co mi dává smysl?

Lotrandovci - děti 11-13 let

Proč se snažit? Proč to nevzdat? Proč neskončit tohle trápení? Co mi vlastně v životě dává smysl a proč? Mně jako člověku, dává smysl v životě asi jen láska. Miluju ten pocit, zachraňuje mě. Ať už je to láska od rodiny, přátel nebo milované osoby. Láska mi dává pocit svobody, pocit toho, že na tom vlastně tak "špatně", jak říkám, nejsem. Láska je pro mě to nejdůležitější na světě. Schopnost mít rád, milovat a umět to vyjádřit, je za mě jeden z největších lidských darů vůbec. Nevím, proč mi to vlastně dává smysl, možná to smysl nedává, anebo možná je to vrozené. Nechci žít život bez lásky, chci mít ráda a chci milovat. Chci takhle rozdávat radost. Dává mi to smysl. Prostě a jednoduše na světě mi dává smysl láska, nemůžu přesně určit proč, ale dává a chci tuto emoci "LÁSKY" cítit nadále. Já chci žít svůj život s láskou.

Bára N. (13 let)

Smysl mi dává rodina a přátelé, protože jsou při mně a dávají mi skutečné opravdové názory, nejen to, ale máme se také rádi. Komplimenty, protože je hezké je dostávat i dávat. Také zvířata. Nenechám někoho ubližovat mému psovi, ani kočce, nebo jinému zvířeti, vždy, když něco uvidím o zvířeti ve zprávách nebo na mobilu, pokud to je smutné, tak se rozpláču. Když to je hezké, roztomilé či vtipné, tak se zasměji, a potom si to pouštím dokola.

Hudba, pokud dělám hudbu, tak mi na ní záleží, jsou typy hudby, které se mi nelíbí a vůbec je neposlouchám. Pokud je to krásná hudba, tak poslouchám žánr a melodii, slova, a chci název hudby. Mobil, je důležitý pro informace i pro spojení, pokud se rozbije, tak je to nepříjemné.

Sofie Š. (11 let)

Můj smysl je žít pro něco. V mém případě žiju pro rodinu a kamarády. Vidím v tom velký smysl, vím že je příjemný, když se máš kam obrátit a můžeš tomu člověku věřit. Snažím se dávat pocit domova pro lidi, na kterých mi hodně záleží. Vidím smysl ve věcech jako najít si čas pro kamarády, rodinu. Popravdě si myslím, že když máš nějaké kamarády, nebo i tu rodinu, měl by sis na ně najít čas, protože jestli jsou to tvý kamarádi nebo rodina, měli by si na tebe najít čas také.

Tonča V. (12 let)

Smysl mi dává život, protože bez života by tu nebylo nic. Byl by jenom vesmír, s pár planetami, na kterých by byla jenom spoušť. Smysl mi dává chodit do školy, protože bez školy by lidi byli hloupí, nezlepšovali civilizaci a neuměli by třeba číst. Bez čtení bychom se třeba nedozvěděli, co bylo před civilizovanými lidmi. Smysl mi dává hudba, protože harmonizuje lidi.

Bára Š. (11 let)

Smysl mi dává věc, co jde nějak postupně, že není pomíchaná, je daná jasně a každý ji pochopí. Protože kdyby nějaká knížka byla úplně náhodně napsaná, tak by mi to nedávalo smysl. Nebo taky mi věci dávají smysl, na co jsem zvyklý, nebo co už znám a nějak moc mě to nepřekvapuje. Takže kdyby se tady objevila lítající tužka, tak bych byl překvapený a nedávalo by mi to smysl.

Franta S. (11 let)

Nejvíc mi dává smysl, že si užívám každý den, a že se učím nové věci. Když cestuji s rodinou a poznávám svět nebo jen sedím ve škole, pořád se dozvídám něco nového, a to mě baví.

Vilda V. (11 let)

Rodina – pomáhá nám v hodně těžkých časech a vždy je na naší straně. Vždy vědět, že když přijdeš domů s čímkoliv co se stalo, ti rodina pomůže.
Kamarádi – když jsi smutnější, můžeš za nimi jít a svěřit se jim, nebo víš, že máš vedle sebe člověka, co v tobě jednou uviděl něco dobrého a začal se s tebou bavit.
Hudba – pro mě je to úplně jiný svět, ve kterém relaxuješ a někdy se na chvíli zbavíš problémů.
Cestování – užíváš si život a nejsi jako zavřený králík v krabici. Zkoumáš svět kolem sebe, a hlavně si to užíváš.
Smutek – když je smutno, tak někdy ani nevíš proč jsi smutný. Ale třeba mi to i tak dává smysl.

Ári S. (12 let)

Dává mi smysl chodit do školy, protože se musíme učit, a když se učíme, budeme mít práci a prací si vydělává-me peníze a penězi se uživíme. Taky mi dává smysl myslet, myslíme každou minutu v životě. Myslíme třeba jaký bude další den, co budeme dělat, jak se kdo má, co je zítra za den, jak se má máma, táta, babička anebo děda. Dává mi smysl, že každým rokem stárneme, a že za pár let budeme staří jako naše rodiče nebo prarodiče.

Ema N. (12 let)

ZÁŽITEK Z LEKCÍ TDS

Jak ze sebe udělat židli

V průběhu jakéhokoliv asimilačního rituálu, kde se člověk má popsat nebo představit, si člověk říká: “Tak, a teď nevím co řeknu, jak se mám popsat jako jedno slovo, nedej bože nábytek.” Když se slovo posune k člověku vedle mě, a já jsem dosud strávil čas přemýšlením nad úkolem z chemie, pak si řeknu: “Teď už bych to měl rozmyslet.” Následně, když je řada na mě, řeknu: “židle,” a při tom předstírám, že jsem celou dobu přemýšlel nad nábytkem, co mě vystihuje, a že židle není přezdívka mého spolužáka, podle kterého jsem to vybral. Následně se lidi zasmějou a pak si uvědomím, že jim bylo úplně jedno, co řeknu. Stejně na to do zítřka zapomenou. Poté se ozve, že s nábytkem, co jsme si vybrali, máme pracovat. Prý se máme do toho vžít, ale… Pardon, ale já fakt nevím, jak ze sebe udělat židli…

Gabriel Hamrle (16 let)

ÚVAHY

Tři hodiny ráno, čas na existenční krizi

Když jsem se pokoušel vyvrátit vše, co vím, došel jsem k tomu, že nemohu úplně jistě tvrdit, že přemýšlím.
To, co mi probíhá v hlavě nemusí být mé myšlenky. Třeba je to myšlení zlého čaroděje, který mi posunuje skript do hlavy a já jej jen čtu, promítám to, co on diktuje.
Jedna jediná věc, kterou prokázat mohu je že právě v tento moment vnímám. Vnímám „něco“ v určitém pořadí a omezení. Když řeknu „já vnímám“, odkazuji na tento nevyvratitelný fakt. To vnímání v určitém pořadí a omezení nazývám „můj“ pohled, zdali je můj pohled vše, co existuje, nebo jenom malá část, nemohu říci. Rovněž musí někde existovat nějaké „já“, ať už je to Janek Poláček, ať už je to nemyslící konzument vesmírného promítání, který jen vnímá, jak se vše odehrává bez originální myšlenky.
Vnímám, musí se něco dít, něco musí existovat, něco to musí pozorovat, a někdo o tom přemýšlet.

Janek Poláček (18 let)

POVÍDKY

Prodavač s mlhou

Na rohu ulice, kudy chodí snad jen zima a tma, bliká jemné světýlko. Lehce osvětluje vyzáblou postavu se zkřehlýma rukama, na které nepravidelně odkapává vosk ze svíce.
Bloudí tam prodavač s mlhou. Má plíce plné chladu a ztuhlými ústy si píská pro kuráž. Volnou rukou za sebou táhne vozík plný mlhy. Postupuje pomalu, aby mu vítr nesfoukl svíci, a jednou za čas musí zastavit úplně a mlhu udusat, aby mu z vozíku neutekla.
Dnes měl špatný den. Prodal sotva dvě naběračky mlhy a nestihl se vrátit domů než padla tma, a tak tu teď bloudí. Svírá zuby bolestí - svíce už uhořela natolik, že se plamen téměř dotýká jeho kůže. Palčivé horko alespoň brání tomu, aby zcela propadl úzkostným myšlenkám.
Závan větru rozmarně vyrazil prodavači naproti. Plamen svíce se naposledy rozkmital, a poté naráz zhasl. Prodavač s mlhou se ocitl v naprosté tmě.
Zastavil se a snažil se zaostřit zrak na místo, kde ještě před chvílí stály domy. Ani po chvíli však neviděl nic než beztvarou substanci, která ho obklopovala. Pokusil se nahmatat hranu vozíku, ale pouze naprázdno máchl rukou. Do mysli se mu pomalu začalo vkrádat zoufalství.
Slyšel jsem vítr a šumění stromů. Ano, zcela určitě jsem slyšel vítr a stromy a najednou jako by se všechny zvuky zavřely do tepla a mě tu zapomněly. Neslyším, jak mi buší srdce - buší mi srdce?! Rychle jsem nahmatal tepnu na krku.

Zběsile pulzovala proudící krví, ale obvyklé bouchání se neozývalo. Cítil jsem tlak stoupající z nitra hlavy, jak se snaží prodrat ven skrze mou lebku a uši. Byl jsem si naprosto jistý, že mi každou chvíli umačká mozek. Každý záhyb, každá cévka, každý neuron bojoval o místo, a zároveň se hroutil pod váhou vlastní hmoty. Nadechl jsem se té anonymní prázdnoty a přinutil se přemýšlet. Nevidím. Neslyším. Nevím, kde jsem. Mám hmat, to je dobré. Co čich? Znovu jsem se nadechl. Vzduch měl velice specifický nasládlý odér. Ten pach mi nepříjemně připomínal černé lékořicové bonbony, kterými mě v dětství utěšovala matka, když jsem se zranil nebo onemocněl. Ihned jsem na jazyku pocítil onu štiplavou mazlavou chuť. Naprázdno jsem polkl, abych ji zahnal pryč.
Kromě vůně bylo na vzduchu ještě něco zvláštního. Byl neobvykle hustý. Při každém nádechu mi kladl odpor a příčil se mi v nose, vyplňoval dutiny svým podivným tvarem. Mám hmat. Mám čich. To je dobré. Pokusím se propojit se se svou animální stránkou a orientovat se pomocí těchto dvou smyslů.

Jakmile nahmatám cokoliv hmotného, odvodím, kudy jít. S rozpřaženýma rukama jsem se zatočil na místě. Nic. Paže protnuly hutný vzduch a smutně se spustily podél těla. Nevadí. Půjdu rovně. Dříve či později musím na něco narazit. Pomalým váhavým krokem jsem se s předpaženýma rukama vydal vpřed.
Ušel jsem pár kroků a zjistil jsem, že kroky nevědomky počítám. Čtrnáct. Stále nic. Znovu jsem se rozešel. Ruce natažené před sebe jsem občas prudce přiložil ke krku, abych se ujistil, že tepna stále pulzuje. Dvacet sedm. Tahavá bolest mezi lopatkami mi připomněla, abych se narovnal. Kráčel jsem dál. Třicet jedna. Uvědomil jsem si, že se stále neúspěšně snažím zahlédnout alespoň obrys nebo stín, a že jsem už dlouho nemrkl. Zamrkal jsem a z očí mi vytryskl tenký pramínek slz. Na tvářích jsem však nepocítil žádnou vlhkost. Třicet jedna.
Znovu jsem se rozešel. Ruce natažené před sebe jsem občas prudce přiložil ke krku, abych se ujistil, že tepna stále pulzuje. Třicet jedna. Narovnej se! Třicet jedna. Uvědomil jsem si, že se stále neúspěšně snažím zahlédnout – třicet jedna. Třicet jedna? Zastavil jsem se a s obtížemi nasál do plic vzduch. Tak jo. Nejspíš jsem udělal chybu při počítání. Teď udělám přesně pět kroků a spočítám to: Dvacet sedm, dvacet osm, dvacet devět, třicet, třicet jedna… Určitě jsem šel pořád rovně? Spustil jsem se na všechny čtyři, abych měl jistotu, že neztratím rovnováhu a půjdu rovně. Zvedl jsem pravou ruku a levou nohu, posunul je vpřed, a když jsem je opět pokládal, místo toho, aby se dotkly ploché země, zvláštně zapružily a měkce se vrátily do původní polohy. Konečkami prstů jsem nahmatal své kotníky. Trčely nahoru a lehce se dotýkaly mého čela.

Malátně jsem se otočil na břicho. Brada volně klimbala u klíčních kostí. Nedokázal jsem se postavit. Nebylo tu nic, o co bych se mohl opřít, nic, z čeho bych se mohl zvednout, nevěděl jsem, jestli se zvednu dolů nebo propadnu nahoru, necítil jsem žádný dotyk, s ničím jsem neměl kontakt krom vlastního těla, které mě zrazovalo, nevěděl jsem, jestli mě brní noha, hlava nebo záda, jestli jsou mé svaly stále šlachami připevněné ke kostem, nebo se už rozpustily do stále hustšího vzduchu, který tak odporně páchl lékořicí, zalézal mi do žaludku a vyplňoval každou buňku, každý atom. Musím dýchat, musím konzumovat tu tuhou látku, co se mě snaží rozervat, naplnit, sjednotit, rozpustit. Prosím! Já jsem nekonečný nádech, jsem bolest, která není cítit, jsem vystydlá kapka vosku. Prosím! Chtěl jsem jen prodávat mlhu…

Hana Sršňová (23 let)

Na čtyřicáté osmé rovnoběžce, metr v podzemí

Minus páté patro. Minus čtvrté patro. -3, -2, -1...
Čísla na odpočtu jdou dolů. Ve výtahu svítí stará blikající žárovka. Něžně řinčí. Není to ale jen tak obyčejný výtah, je potažen kůží, pozlacený všude, kde se to nezdálo kýčovité. Dveře, velké dvojité, jsou z masivu krásného černého dřeva. Výtah, zdá se mi, voní ušlechtilou starotou. A jeho číselník nekončí stovkou, končí nekonečnem. Přízemí je na dosah. Výtah zastavuje.
Rozevře svou širokou náruč malé dívence, která do něj vstupuje. Pomrkává na dívenku, žárovka bliká. Dívenka se porozhlédne a jde přímo k číselníku a zmáčkne ležatou osmičku odlitou ze zlata.

Dveře se zavírají, dívenčiny dlouhé rovné vlasy za ní vlají. Má na sobě modré šaty, střevíčky a stuhu ve vlasech připnutou jehlou na šití.
Na chvíli blikne a za dívenkou se dveře zavřou. Dívenka pojede dlouho. Nemá ale hlad ani žízeň, nenudí se. Výtah s ní cuká a řinčí. Dívenka se po chvíli stání posadí na kožené sedačky s výšivkami slonů v Africe. Sedí a dívá se, jak se patra pomalu zvětšují. A jak roste číslo na ukazateli. Občas když projíždí, zahlédne jazzovou skupinu hrát, ten motiv se opakuje.
Výtah jede i k industriálním patrům, některým malým jako špendlík a prázdným, jiným plných lidí. A pak Tma. Tma, tma na možná dvacet pater, těžko se jí počítá, když neví víc, než kolik má prstů na nohou a rukou. Začne se trochu bát, co když výtah doopravdy jede věčně?
Bude sama. Bude smutná. Bude projíždět mezi jazzem a továrnou a tmou do konce? Zemře sama a nikdy nepozná lásku. Novinka, slyší hlasy skřivánků, asi bude v patru zverimexů.... "Vy, výtahu, jedete na věky?" Nesnažte se mě tu obelhat, nejsem hloupá. Musel jste přijet, nemohl jste jet na věky věků."
Výtah přestal dávno mrkat, a odpovědělo jí jenom vrzání železa o železo. Tma.
"Výtahu, nemáš co vyhrát, já mohu kdykoli vystoupit, a ty musíš otevřít, nechat mě jít."
Dveře se zase rozestoupily, ale nikdo nenastoupil, jen chlad šel z prázdného skladu.
Dívenka neodešla. Doma v sirotčinci si budou muset počkat, nenechá se zlomit hloupým strojem, co jezdí jenom nahoru a dolů. Čeká na ni černovlasá, zlá, přísná vychovatelka, nenechává ji hrát si s jinými děvčaty, ona totiž není na jejich úrovni. Je zpupná a nespolečenská - podle vychovatelů. Jsi malá příšera, dívce říkali. Přivázali ji k posteli, naštěstí slabě.

Na chvíli se žárovka rozsvítila, prozářila sklad a všechny jeho poklady a různě vypadající odpad. Dívenčiny oči těkaly sem a tam, než se dveře zavřely.
Výtah jel dál, stejně jako předtím.

Výtah jel dál, stejně jako předtím. Pak se stalo něco zvláštního. Když se masiv dveří odsunul, stály dvě dívky naproti sobě."Výtah musel jet nahoru, jinak by se sem nedostala," řekly obě naráz. Pohlédly na sebe nechápavě.
"Potřebuji nahoru," řekla ta dívka mimo výtah s modrýma očima a kudrnatými blonďatými vlasy. "Já chci vědět, co je tam dole, nejela jsem celou tuhle cestu zbytečně." Odpověděla jí ta ve výtahu.
"Ty víš, že tam není nic než hrůza a smutek, prosím prosím nech mě jet nahoru." Dveře výtahu se pomalu začaly zavírat.
"Jsi lhářka, nenechám tě mít to tajemství jen pro sebe Svět si zaslouží vědět, co tam je." Dívenka mimo výtah vběhla do něj, její kudrnaté vlasy za ní vlály. Světlo zhaslo. Dveře se zavřely. Tělo se svalilo na podlahu kudrny jako podzimní lístky padaly na zem. Dívenka ležela a tekla z ní krev. V oku měla zaraženou jehlu Nekřičela, potichu naříkala. Ležela, a pak už se ani nehla. Dívka s modrými šaty stála nad kudrnami a smrtí. Krvavé oko tvořilo rudé bublinky na jehle Dívka se podívá znovu na počet pater. Právě se dostala na dno. Vyhrála. Hned, co se dveře znovu otevřou, je z výtahu pryč.

Patro je prázdné, černé a nudné, nic tam není. Má hlad Chce spát, ale bojí se. Někudy z výšky k ní doléhá zvuk orchestru. Zprvu jenom stojí a čeká. Pak si začne pobrukovat, zpívá, křičí. Svalí se na zem vedle zdi u výtahu. Záda má opřené o studený, mokrý kámen Znenadání vidí světlo. Oslněna mžourá a stále se to přibližuje, slyší hluk stroje. Než se naděje, těžké dveře se rozevřou a proti stojí její vychovatelka, hledí na ni povýšeně, lehounce se ušklíbaje, potvrzena ve svém přesvědčení…

Janek Poláček (18 let)

POEZIE

Miluju

Miluju
Chodit po spadaném listí
Spát v čerstvě povlečené posteli
Syntetickou chuť kyselých rybiček
Že mám zvláštní oči
Jak hřeje hrnek s čajem
Déšť, sníh a mlhu
Nesnáším
Když mi chcípne auto na semaforech
Miluju
Malá světýlka
Prohlížení fotek
Když v jednom dni prožiju celý rok
Když se lidi neberou moc vážně
Vůni starých knih
Když se lidi smějou tomu, že čichám ke knihám
Nesnáším
Když chci říct něco vtipného, ale než to stihnu říct, tak se změní téma a už je trapný se k tomu vracet
Miluju
Když vidím dvojníka nějakého člověka, kterého znám
Jaké je ticho, když sněží
Vůni kostelů, sklepů a starých chodeb
Když celou noc maluju
Že mi hlasy opilců pomáhají usnout, protože jsem vyrostla v Nuslích
Jazz
Nesnáším
Že neumím hrát jazz
Miluju
Když jsem středem pozornosti, ale anonymní
Když mi někdo řekne, že jsem hezká
Když je něco tak krásné, že mě to rozpláče
Své malé tradice, jako tu s prvním sněhem
Filozofické diskuze
Když řeknu větu, kterou může pochopit jen jeden další člověk
Nesnáším
Když si něco špatně vyložím
Miluju
Když můžu někomu pomoct
Přichystávat svým blízkým malá překvapení
Tajemství
Když mi někdo řekne, že mě má rád
Ruce
Když se trápím, protože se mi tak lépe píše
Nesnáším
Když nejsem upřímná
Miluju
Když mi rychle buší srdce
Dívat se lidem do očí
Objímání
Když mi někdo věří
Když se mi svěří
Když vím
Nesnáším
Když miluju

Hana Sršňová (23 let)

Erika Merjavá
Zakladatelka, ředitelka
a pedagožka TALENT drama studia

Hana Sršňová (23 let)
Studentka PedF UK,
junior lektorka a grafička
TALENT drama studia,
členka souboru Vosí hnízdo

Janek Poláček (18 let)
Student Pražského humanitního gymnázia
člen souboru Vosí hnízdo

Divadelní tip

Míru zdar!
Site specific projekt pro Winternitzovu vilu vycházející ze vzpomínek vnoučat na jejich milovanou babičku Jenny Winternitzovou. Jenny se po válce vrací na jeden večer do rodinné vily, nyní státní mateřské školky, aby si na zahradě natrhala třešně a našla odpověď na tu nejdůležitější otázku…
Proč právě toto představení?
Protože k představení napsala scénář a ujala se režie mladá umělkyně Kristýna Nebeská v rámci JEDL dílna (JEDL, který dává příležitost začínajícím mladým umělcům pod supervizí tvůrců JEDLu.). A my se snažíme o totéž, otevřít tvořivost mladých lidí, nastupující generace.
JEDL je jedním z nejoceňovanějších českých divadelních souborů. Vychází z dlouhodobé spolupráce režiséra Jana Nebeského a herců Lucie Trmíkové a Davida Prachaře. V současnosti se profiluje jako autorské, alternativní a nezávislé divadlo.
Winternitzova vila byla postavena v roce 1932 architektem Adolfem Loosem a Karlem Lhotou. Rodina Winternitzových svou vilu obývala pouze do roku 1941, kdy byla donucena pod tlakem rasové perzekuce dům převést na Vystěhovalecký fond pro Čechy a Moravu. Winternitzovi žili až do roku 1943 nadále v Praze, tehdy však byli transportováni do Terezína a později do koncentračního tábora Osvětim.
více na: https://www.loosovavila.cz/

Redakční rada: Erika Merjavá, Matěj Trnka, Hana Sršňová
Grafická úprava: Hana Sršňová
Textová korektura: Hana Baráková
Foto: Dušan Prouza, Alice Bochňáková
Web TALENT drama studia: www.talentdrama.cz
Dobrovolné příspěvky na tvorbu čtvrtletníku Dialog můžete posílat na účet č. 2101067297/2010. Do pozn.: Dialog

Mnohokrát děkujeme:

MČ Praha 10, Baby office, s.r.o., Hana Krejčí Müllerová, TALENT drama studio, z.s.

Městská část Praha 10
BABY OFFICE
TALENT drama studio